

Ύλη στην οποία αναφέρεται το παρόν κριτήριο:
ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

5^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ (*)

ΟΜΑΔΑ Α΄

A1

Να αντιστοιχίσετε τα γεγονότα της στήλης Α με τις ημερομηνίες ή χρονολογίες της στήλης Β (δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν)

A	B
1. Ίδρυση Εθνικής Τράπεζας	α. 21 Μαΐου 1908
2. Συνθήκη Κιουτσούκ Καϊναρτζή	β. 1839
3. Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων	γ. 1774
4. Αρχή της δεδηλωμένης	δ. Μάρτιος 1921
5. Επανάσταση του Θερίσου	ε. Νοέμβριος 1922
6. Κίνημα στο Γουδί	στ. 1875
7. Επίσημη κήρυξη ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα	ζ. 1841
8. Συνθήκη των Σεβρών	η. 1 Δεκεμβρίου 1913
9. Χάτι Σερίφ	θ. 1920
10. Συνθήκη φιλίας και συνεργασίας ανάμεσα στους Μπολσεβίκους και τον Κεμάλ	ι. 10 Μαρτίου 1905
	ια. 1909
	ιβ. Φεβρουάριος 1918

[Μονάδες 10]

A2

Να αποδώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. «πεδινόι»
- β. «Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ)»
- γ. «Ανώτατο Συμβούλιο»

[Μονάδες 15]

B1

Να παρουσιάσετε τους λόγους που οδήγησαν τη «νέα γενιά» των πολιτών της μετεπαναστατικής Ελλάδας να διαφοροποιηθεί από τις αντιλήψεις που χαρακτήριζαν τους αρχηγούς των ξενικών κομμάτων.

[Μονάδες 13]

B2

Να αναφερθείτε στο έργο της αρμοστείας του Αλέξανδρου Ζαΐμη (1906-1908).

[Μονάδες 12]

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Γ1

Βασισμένοι στις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες των παρακάτω πηγών και του πίνακα να παρουσιάσετε:

(α) τους στόχους και τα αποτελέσματα της αγροτικής μεταρρύθμισης που αποφάσισε η κυβέρνηση του Ελ. Βενιζέλου το 1917 στη Θεσσαλονίκη και

(β) τους τρόπους με τους οποίους ωφελήθηκε η αγροτική οικονομία από την εγκατάσταση των Μικρασιατών προσφύγων στην Ελλάδα.

[Μονάδες 25]

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η αρχή της αγροτικής μεταρρύθμισης εξαγγέλθηκε στα 1917 στη Θεσσαλονίκη. [...] Αρκετές υποθέσεις προτείνονται προκειμένου να ερμηνευθεί η επιλογή της συγκεκριμένης στιγμής για την εξαγγελία της μεταρρύθμισης. Έγινε λόγος για «λύση επιβαλλόμενη από τις ανάγκες του εμφυλίου πολέμου» τον οποίο διεξήγε η στρατιωτική κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης κατά του κράτους της Αθήνας. [...] Το γεγονός ότι μια «επαναστατική» στρατιωτική κυβέρνηση υπό την αιγίδα των γαλλικών στρατευμάτων του μακεδονικού μετώπου ήλθε να εγκατασταθεί στη Θεσσαλονίκη, δηλαδή στο κέντρο των βόρειων ελληνικών επαρχιών που κυριαρχούντο από τα τσιφλίκια, προσέδωσε έναν επείγοντα χαρακτήρα στο πρόβλημα της οριστικής ρύθμισης του γαιοκτητικού ζητήματος. [...]

Κ. Βεργόπουλος, *Το αγροτικό ζήτημα στην Ελλάδα, Η κοινωνική ενσωμάτωση της γεωργίας*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα 1975, σελ. 173-174.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η εξέλιξη των απαλλοτριώσεων 1918-1922 και 1923-1931 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

1918	απαλλοτριώθηκαν	1	κτήματα
1920	»	63	»
1921-1922	»	12	»
Σύνολο		76	

1923	απαλλοτριώθηκαν	642	κτήματα
1924	»	271	»
1925	»	290	»
1926	»	146	»
1927	»	100	»
1928-1931	»	101	»
Σύνολο		1550	

Γ. Λαμφίδης, *Οι πρόσφυγες του 1922*, Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 135-138.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Παρόλο ότι ως το 1917 πολύ λίγα είχαν γίνει προς την κατεύθυνση μιας αγροτικής μεταρρύθμισης, είναι γεγονός ότι ο Βενιζέλος και το κόμμα του υπήρξαν υποστηρικτές της μικρής ιδιοκτησίας, πράγμα που ανταποκρινόταν στις επιθυμίες και την πολιτική μιας ανερχόμενης τάξης επιχειρηματιών που ευνοούσε έναν καπιταλιστικό τρόπο οργάνωσης της παραγωγής. [...] Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι η μεταρρύθμιση, ενώ άμβλυσε τις κοινωνικές πιέσεις στην ύπαιθρο, πετυχαίνοντας έτσι τους πολιτικούς της στόχους, δε βελτίωσε ουσιαστικά την κατάσταση των χωρικών. [...] Ο κατατεμαχισμός της γης, ενώ έκανε πιο εντατική την καλλιέργεια, δεν απελευθέρωσε το χωρικό από τα παραδοσιακά υπέρογκα χρέη του. Αντίθετα, τα χρέη των χωρικών αυξήθηκαν σε μεγάλο βαθμό τις επόμενες δεκαετίες, με τη διαφορά όμως ότι ο παλιός καταπιεστικός τοκογλυφικός δανεισμός των μεγαλογαιοκτημόνων αντικαταστάθηκε από μια λιγότερο επαχθή και ορθολογιστικότερη παρέμβαση του χρηματικού κεφαλαίου στις βασικές αρχές της αγροτικής παραγωγής.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ. ΙΔ', Εκδοτική Αθηνών, σελ. 74-76.

ΚΕΙΜΕΝΟ Δ

Στο διάστημα από το 1921 ως το 1925 [...] οι καλλιεργούμενες εκτάσεις αυξήθηκαν, ιδιαίτερα στη Μακεδονία και τη Θράκη (αύξηση 100%), καθώς οι πρόσφυγες αξιοποίησαν χέρσες εκτάσεις και εκμεταλλεύθηκαν τα μεγάλα αντιπλημμυρικά και αποξηραντικά έργα που έγιναν κυρίως στο διάστημα 1928-1932. Η αγροτική παραγωγή πολλαπλασιάστηκε και αναδιάρθρωθηκε. Καλλιεργήθηκαν φυτά ελάχιστα ή καθόλου καλλιεργούμενα ως τότε (καπνός, βαμβάκι, σουλτανίνα, οπωροκηπευτικά, κτηνοτροφικά φυτά) και αναπτύχθηκε η δενδροκομία. Νέες καλλιεργητικές μέθοδοι εφαρμόστηκαν και διαδόθηκε η χρήση σύγχρονων εργαλείων και μηχανημάτων. [...] Η σημαντικότερη επίδραση της προσφυγικής εισροής εκδηλώθηκε στην επέκταση και βελτίωση της γεωργίας, όπως και στη δημιουργία έργων υποδομής. Η εξάπλωση

της γεωργίας και η επέκταση των καλλιεργήσιμων εδαφών είχε ως φυσικό επακόλουθο την υποβάθμιση της νομαδικής κτηνοτροφίας.

Γ. Γιαννακόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, «Η Ελλάδα με τους πρόσφυγες, Ο Μεσοπόλεμος (1922-1940)», «Από την Αβασίλευτη δημοκρατία στη Δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 97.

ΘΕΜΑ Δ1

Βασισμένοι στις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες των παραθεμάτων να παρουσιάσετε:

(α) τη στάση που κράτησε αρχικά ο Βενιζέλος έναντι των ποντιακών αιτημάτων στο Συνέδριο Ειρήνης στο Παρίσι και

(β) τις αντιδράσεις των Ελλήνων του Πόντου καθώς και τη θέση του Έλληνα πρωθυπουργού και των άλλων αντιπροσώπων μετά την ενημέρωσή τους από τον μητροπολίτη Χρύσανθο.

[Μονάδες 25]

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

«Γνωρίζω ότι οι Πόντιοι δεν αποδέχονται την εν υπομνήματί μου προς συνδιάσκεψιν υπόδειξιν όπως βιλαέτιον Τραπεζούντος περιληφθή Αρμενικόν Κράτος. Και είμαι πρόθυμος αναγνωρίσω τούτο συνδιασκέψεως, διότι δε νομίζω έχω δικαίωμα επιβάλλω αυτοί λύσιν, ην αποστέρουσιν. Αλλά παρακαλώ εξηγήσατε αντιπροσώποις αυτών ποίαι σκέψεις με ήγαγον εις διατύπωσιν υπομνήματός μου. Αξίωσιν όπως ιδρυθεί ίδιον κράτος Πόντου δε νομίζω έχειν ελπίδας επιτυχίας...»

[Τηλεγράφημα Ελευθερίου Βενιζέλου στην εθνοσυνέλευση των Ποντίων στο Βατούμ]

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Εν Βατούμ τη 8η Ιανουαρίου 1920

Εξοχώτατον Πρόεδρον κ. ΕΛ. BENIZEΛΟΝ

Παρισίους

«Βαθύτατα με έθλιψεν ανακοίνωσις της υμετέρας Εξοχότητος περί πιθανής δυσμενούς λύσεως ζητήματος Πόντου. Παρακαλώ θερμώς να εξακολουθήσει Υμετέρα Εξοχότης μέχρι τέλους σοφήν και ακούραστον ενέργειαν προς σωτηρίαν πολυπαθούς Πόντου»

Ο Τραπεζούντος Χρύσανθος

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Η Κεντρική Επιτροπή των Ποντίων, που έδρευε στην Κωνσταντινούπολη, σε έγγραφό της προς την Ύπατη Αρμοστεία της Ελλάδος δηλώνει: «... επί ενός τόσο σοβαρού εθνικού ζητήματος αφορώντος αυτήν την ύπαρξιν Ελληνικής Πατρίδος ημών, καθήκον ημών θεωρούμεν όπως διαμαρτυρηθώμεν πάσαις δυνάμεσι κατά πάσης τοιαύτης αναληθούς διαβεβαιώσεως καθ' ην ήτο ποτέ δυνατόν να δεχθώμεν να υπαχθεί η πατρίς μας υπό τον ζυγόν των Αρμενίων. Δηλούμεν δε ρητώς και κατηγορηματικώς ότι διαρρηγνύομεν τα ιμάτιά μας δια μίαν τοιαύτην σκέψιν και ότι

ουδέποτε θα δεχθώμεν μίαν τοιαύτην λύσιν, όντες έτοιμοι να υποστώμεν πάσαν θυσίαν δια να αντιστώμεν κατά πάσης αποφάσεως τεινούσης να αφήση τον Ελληνικόν Πόντον υπό τον απεχθή ζυγόν των Τούρκων ή απαλλάττουσα αυτόν από αυτούς να τον υποδουλώσει εις τους Αρμενίους». Βλ. Αγτζίδης, *Έλληνες του Πόντου, Η Γενοκτονία από τον τουρκικό εθνικισμό*, Ελληνικές εκδόσεις, Αθήνα 2007, σελ. 208.

ΚΕΙΜΕΝΟ Δ

«Δεν είχα τα στοιχεία που μου φέρατε, δεν γνώριζα όσα μου λέτε. Να μου κάνετε ένα υπόμνημα και να πάτε εσείς, Σεβασμιότατε να ξανανοίξετε με τους ενδιαφερόμενους τη συζήτηση. Και όπου σας αντικρούσουν με δικά μου λόγια να με διαψεύσετε».

[Έγκριση του Ελευθερίου Βενιζέλου προς τον μητροπολίτη Τραπεζούντας Χρύσανθο τον Απρίλιο του 1919]

Καλή Εισαυχία!

(*) Το παρόν κριτήριο εξέτασης συντάχθηκε από την ομάδα διδασκόντων του Τομέα Ιστορίας του Φροντιστηρίου **αξία** και αποτελεί πνευματική τους ιδιοκτησία.

Η χρήση του εκτός Φροντιστηρίου, επιτρέπεται μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε άλλη χρήση ή αναπαραγωγή χωρίς άδεια, μπορεί να επιφέρει τις προβλεπόμενες από το Νόμο κυρώσεις.

